

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I ARKEOLOGJISË DHE TRASHËGIMISË KULTURORE

PROGRAMI I LËNDËS
Drejtimi : Arkeologji dhe Trashëgimi Kulturore

TITULLI I LËNDËS: TEKNIKAT E DATIMIT ABSOLUT NË ARKEOLOGJI DHE TK

Pedagogu: Msc. Erinda Ndreçka
Ngarkesa: 6 ECTS (60 leksione dhe seminare)
Lloji i lëndës: disiplinë e formimit të përgjithshëm (bazë)
Programi i studimit: Bachelor
Viti/Semestri: III/I

EKSTRAKT

Data kalendarike për një ngjarje arkeologjike ose artefakt është një nga pjesët më të rëndësishme të informacionit që duhet përcaktuar në arkeologji. Këto data kalendarike janë një pjesë shumë e rëndësishme që lidhin ngjarjet historike dhe i korrelojnë me gjetjet arkeologjike brenda një konteksti historik. Disa metoda janë zbuluar për të përcaktuar moshën e kampioneve arkeologjik. Ato fillojnë nga karakterizimi sistematik bazuar në strukturat ornamentale apo artistike të artefakteve deri në metoda shumë të zhvilluara bazuar në shkencë.

Një pjesë e madhe e orëve mësimore dhe diskutimeve në klasë do ti kushtohet njohjes nga afër me principet e teknikave të datimi dhe përpunimit të të dhënave të marra prej tyre. Gjithashtu një vëmendje të madhe gjatë këtij cikli leksionesh do ti kushtohet njohjes së dedektorëve dhe kërkesave eksperimentale për gjenerimin e një imazhi cilësor.

TEMAT:

LEKSION 1. Datimi me Radiokarbon

LEKSION 2. Datimi Potasium-Argon

LEKSION 3. Datimi me Fluor.

LEKSION 4. Analiza e Polenit, Palinologjia

LEKSION 5. Termoluminishenca

LEKSION 6. Dendrokronologjia

LEKSION 7. Rezonanca e spinit elektronik

LEKSION 8. Datimi me Amino-acide

LEKSION 9. Paleomagnetizmi

LEKSION 10. Oret Radioaktive

LEKSION 11. Datimi me Uranium

LEKSION 12. Studimi mikroskopik në materialet e qelqit

LEKSION 13. Praktikat laboratorike dhe instrumentat analitik

LEKSION 14. Teknikat e përpunimit statistikor të të dhënave

LEKSION 15. Evolucionit historik, datimi kryq

FORMA E KONTROLLIT DHE VLERËSIMIT

FREKUENTIMI:

70% pranisë në seminare e domosdoshme.

15 % e notës përfundimtare nga prania dhe angazhimi gjatë kursit apo seminareve

KONTROLLI I VAZHDUESHËM:

Testi 1 i pjesshëm në javën e 6-të (10% e notës përfundimtare)

Testi 2 i pjesshëm në javën e 10-të (15% e notës përfundimtare)

25 % e notës përfundimtare.

DETYRA E KURSIT:

Detyrë kursi ose konspekt i një teksti apo autori ose ese nga 3- 5 faqe format A4, Times Neë Roman, madhësia e shkrimit 12, hapësira mes rreshtave 1.5)

20 % e notës përfundimtare

KONTROLLI PËRFUNDIMTAR:

Një test përfundimtar në javën e 16-të të kursit pas kryerjes së 15 javëve të një semestri

40 % e notës përfundimtare

DETYRIMET E STUDENËVE PËR LËNDËN

Frekuentim i rregullt në leksione.

Frekuentim i detyruar në të paktën 70% të seminareve të lëndës.

Përgatitja e një ese-je nga 3-5 faqe format A4, Times Neë Roman, madhësia e shkrimit 12, hapësira mes rreshtave 1.5.

Pjesëmarrje në testet e pjesshme gjatë semestrit.

Testi (provimi) përfundimtar (i fundit të smestrit)

LITERATURA:

1. Henke, Winfried (2007). *Handbook of paleoanthropology*. New York: Springer.
2. Kelly, Robert L.; Thomas, David Hurst (2012). *Archaeology: Down to Earth* (Fifth edition. ed.)
3. McGovern PJ; et al. (1995). "Science in Archaeology: A Review". *American Journal of Archaeology*
4. Bada, J. L. (1985). "Amino Acid Racemization Dating of Fossil Bones". *Annual Review of Earth and Planetary Sciences*
5. Debenham, N. (1992) *Unpublished report* Eckstein, D. (1984) *Dendrochronological dating*. In *Handbooks for Archaeologists*, Vol. 2, European Science Foundation, Strasbourg
6. Canoira, L.; García-Martínez, M. J.; Llamas, J. F.; Ortíz, J. E.; Torres, T. D. (2003). "Kinetics of amino acid racemization (epimerization) in the dentine of fossil and modern bear teeth". *International Journal of Chemical Kinetics* Gettens,
7. *Chronometric dating in archaeology*, edited by R.E. Taylor and Martin J. Aitken. New York: Plenum Press (in cooperation with the Society for Archaeological Sciences). 1997.